

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

LA DIADA DELS MORTS

El recort de tota persona que la hèm estimada ens omple de goig, y ens es grat recordar el seu amor y totes aquelles circumstancies en les que les nostres ànimes s' havian comunicat llurs sentiments.

Y si això ho es en el terror que 'n podriam anomenar material, ò sia dels afectes purament d' aquesta vida, molt mès ho serà en el del esperit, que es el capdal factor en la felicitat de tal home.

Donchs per això la Esglesia, Nostra Mare, ha dedicat una diada á la remembrança d' aquelles ànimes, que, després d' haver passat per aquest món, son en l' altre, tal volta purgant llurs defectes ó be gaudin, felisses pera sempre, de la Gloria de Deu.

Y aixis, nosaltres, com á bons cristians y obehint els dolços sentiments de la gratitud y del amor que 'l Creador ha encarnat en el cor del home, devèm recordarnos en el dia d' avuy, d' aquells nostres amichs, que peregrinaren en aquesta trista vall, y devèm pregar per les llurs ànimes ó be per aquelles que ho necessitin mès, y que, ab tot y sernos desconegudes, tambe estant agermanades ab nosaltres pels lligams fortíssims de la Caritat.

Remembrem, donchs, la memoria santa de tots aquells que ja se 'n han anat d' aquest món, y tot considerant llur mort y les miseries d' aquesta vida, ens sentirem assodollats de la Gracia de Deu, que 'ns ajudarà en viure cristianament y despres en assolir la Patria Celestial.

Ensenyèm, tambe, á ferho als nostres fills, agenollats devant la creu de la tomba dels nostres Pares, pera que, aixis, quan nosaltres siem morts, ens encomanin á Deu en llurs oracions, y santifiquin una diada tan santa á la nostra remembrança.

Jordi Jordà.

Tortosa Octubre, 1901.

DOLÇOS RECORTS

A la voreta del foch, de la llar, foragitant devassalls d' espurnes que 's destriavan per tots els indrets, esfo-

mentse, després, com bolbes de neu al caure demunt d' aygüa, hi tinch una pila de recordances de les mès dolces y placivòles de ma infantesa.

Assentada allí, en aquell vell ascó m' apareix qu' encara hi esguardo la figura escardellenca y amorosida de ma Avia, que al esser en la diada de Totsans, feyava en cuydar d' una colossal paella, com l' artiller del seu canó, tota plena de castanyes, d' aquelles que mon Pare duya de la banda de Flix.

Y com hi disfrutava aquella bona dona en esta santa nit ab les meves travessures y les dels meus germanets!

Aquella vesprada si que no 'ns adormiam al resar el Sant Rosari, com en altres que feyam el dormilegá reptantnos d' això 'ls nostres Pares. Y com el teniam de fer si esperavam les castanyes mès que les ànimes el bé! Y en cara poch ab aquest dalit, s' apropava algun cop qu' altre á cau d' orella, l' àvia, y 'ns deya: Mireu, no us dormiu, que no hi haurá castanyes. Y jo, pobret de mi, al ohir aquesta cantarella quin cop d' obrir els ulls y mullarmels á fi de dexonollarme.

Mes, una volta s' havia acabat el Sant Rosari, res de son: gatzara vay. Apareixiem uns esperitats saltironejant per aquella llar.

Y mentres els de casa cuytavan en arreglar la taula ab lo bó y mellor, nosaltres, la gent menuda, s' espavilavam per si podiam capsar quelcom d' allò de la paella qu' ens feya tan de goig.

La cosa 's feya difícil; donchs l' Avia ab una branca á la mà y ab l' altra 'l minech de la paella no 'ns hi dexava atansar d' un bon tros lluny. Volia que s' esperessim fins que fossen ben cuytes.

Prò, fillets de Deu, després de tant glatirles durant el Sant Rosari, ¡qui s' espera! No hi ha mès, me digué á mi mateix, jo 'n surtiré ab la meva. Quan l' Avia, un cop, acabava de sacsailes y ádhuc no hi havia posat la tapadora, m' hi abraoni com un llamp, y ab bell punt d' agafarne una ¡quin esglay! l' aixordor d' un espetech sobtat me deixá sens esma, atordit y ab la cara rublerta de polcim; allò era un crit d' una animeta del Purgatori, pera mi; no hi havia mès.

Mes quan vaig tornar en si ¡quina rabiola m' feu ab veure que tots reyna á pler de mon sust!; y per mès pega y com si 'm fessen ganyotes no paravan de cantarme aquella cançó:

Josepet torra castanyes
á la voreta del foch,
ni peta una á la cara
y heusaquí 'l Josepet mort.

La vergonya m' abrussava; y encara avuy quan sento 'l «pof» d' una castanya que s' esclafa, me puja la rojor á les galtes y 'm corprenen els tremolins de latemença.

II

Després de la castanyada, ab la tripa farta y ab un parell de gotets de mistella que 'ns haviam begut d' amagatonses del Pare, ja no eram al mon. El germá petit dormia 'l son dels angels arronsat á la falda de l' Avia; el mitjá, estirassat demunt de l' ascó feya 'l mateix, y jo, plegats els braços, decantava mon caparró á la taula, mitj sanglotant, encara, de l' esglay.

Y ara que ja soch gran, penço: Com deviam fluir mos Pares y l' Avia lo contemplar al llur redós aquells tres angelets, symbol de la felicitat y de la ignocensia!

Es ben cert que l' amor de familia es mel qu' endolça les amargors mès punyentes d' a uesta vida.

¡Beneits sian dolços recorts!

P. M. Q.

Tortosa, Octubre de 1901.

DIES IRÆ

¿Dia d' ira y de venjansa lo que 'l món veurá abrusantse, com Davit ne fá afermansa!

¡Cóm tothom tremolará quan lo jutje Etern vindrá tots los fets á judicá!

La trompeta, ab aspre só, cridará á resurrecció á tota época y nació.

Y la Mort veurá esglayada la humanitat desvetllada y á son Tribunal portada.

Y un llibre escrit s' hi traurá que tots los fets contindrà; ni un tan sols se 'n lliurarà.

Y lo grant jutje assentat, posant clá 'l que era amagat, tot ho deixarà venjat.

Ay de mi! ¿qué hi diré jo? qui 'm donará protecció, allí hont fins tremola 'l bó?

Rey d' horrible majestat, á qui 'l salvar li es tan grat, salváume, font de pietat.

En moment tan angunios recordáu, Jesús piadós, que per mi sufrireu Vos.

Lo cercarme ab tant neguit, lo mori en creu afligit, si 'm perdó, ¿de qué ha servit?

Jutje recte y prepotent, déume un bon penediment avants d' aquell trist moment.

D' haver pecat ja 'm sab greu, lo plor mulla 'l rostre meu, tingáume pietat, bon Déu,

Absolvent á Magdalena y á Dimas lliurant de pena, m' animáreu per la esmena.

Si só indigne de salvarme Vos sou gran per consolarme, y del foch etern lliurarme.

Aculliume al bon remat y ben lluny del condemnat vulgáume al vostre costat.

Apartat dels malehitis que 'l foch veurá consumits, cridáume ab los escullits.

Món cor oprimit, Senyó, casi abrusat pel doló, vos demana salvació.

Oh, quin dia de venjansa lo en que anirán desvetllantse, los homens alvostra veu.

Perdonéulos, donchs, bon Déu, Daulis pau eternament, Bon Jesús, piadós. Amen.

Tomás Rigualt, Pyre.

¡SI SERÁN MORTS!!

Entre les moltes costums que guarden y respecten los nostres pescadors, s' hi conta la de celebrar la diada de Tots-Sanst y 'l de la Commemoració dels difunts, ó sigue 'l dia de les ànimes.

Al efecte, la vigilia treuen á terra les embarcacions, guarden dintre les barraques los arreus de pescar y se 'n pujen á Tortosa á celebrar la Festa dels morts.

Es tan respectada la tradició de no sortir á la mar la nit de les ànimes, que si algún pescadó se queda sense pujar á Tortosa, per mès que fasse la nit á propòsit, respecta la santetat del dia y 's queda á barraca.

—Creume á mi; no surtis Francisquet —deya un company á un altre dels tres que s' havien quedat á les barraques de la Gola durant les festes indicades.

— ¿Per qué?
— ¡Home estranyo molt que tu preguntes així! ¿No sabs que auy es na nit que tots devém estas recullits barraca?

— Està bé; pero quin mal puch fer anant aquí devant á Buda á matar un parell de moixonots per' demà!

— Recordat que 'ls nostres pares ens van ensenyar á guardar la Festa dels morts y que devém respectarla.

— Molt be dius; mes jo no profano la tradició, sino que per passar distret un parelllet ó tres d' hores, me 'n vaig á l' altra part de riu.

Francisquet agafá un' escopeta y un sarró que tenia allí, y ab una barqueta travessá 'l riu.

Com que anava sol, en un principi bogava ab ganas d' arribar aviat; pero al ser un xiquet més enllá de mitán riu comensá á pensar que podé havia obrat de lleuger al anarsen sol per aquells terrers punxenchs.

La nit era fosca; lo mar ab son pausat oneig, feya més trist l' aspecte d' aquells voltans; los masoyés de la illa estaven ja dormint á sas cases. Sols Francisquet anava per aquelles soses esperán ocasió de disparar la seua escopeta.

Al estar prop de la bassa gran se pará amagantse entre mitj d' uns tamarits, acudintli mil y mil pensaments distints, fentse aprehensió ell mateix.

Quant feya un' estona qu' estava allí sentat, sent un soroll estrany per sobre del seu cap.

Francisquet se disposa á tirar, pero no veu res. S' aixeca y una vegada dret, mira en totes direccions sens podé aclarir lo motiu d' aquell soroll.

Torna á sentarse, y quan encara no havia acabat de posar los peus al estil dels moros, sent de nou lo mateix soroll d' avans.

Mira altra vegada y tampoch veu res. Llavors comensá á pensar en les observacions que li havia fet lo seu company Peret, aconsellantli que no surtis de barraca.

Lo valor que 'n un principi tenia Francisquet, comensá á convertirse en por, venintli á la imaginació diferents passatjes qu' havia sentit contar de la nit dels morts.

Poch á poch é involuntariament se quedá abatut y rumiant si 'l soroll que sentia podia ser d'algún mort.

En aquesta actitud hi esligué més de dos hores.

Lo soroll mansó del mar; la foscor de la nit; la remó estranya que de poch en poch sentia Francisquet pel seu voltant, acabaven de donar un aspecte més fantástich á n' aquell redol.

Ajupit com un cargol, allí estava lo nostre pescadó sens' gosar á respirar de por y ab la ilusió de qu' estava rodejat de fantasmes.

Los seus companys, estranyán que apesar del temps transcorrégut, Francisquet no disparés ni un tiro, determinaren anar á veure si li havia ocorregut res desagradable.

Passaren lo riu; lo van cridar y al conèixer la veu dels seus companys, se aixecá en lo precís moment que 'ls altres arribaven prop del tamarit qu' ell estava amagat. Al soroll produhit pels companys de Francisquet, s' aixecá un vol de bernats qu' estaven ajocats prop d' ell y que havien sigut la causa del seu espant.

Fou tant gran lo susto que prengué que may més vulgué cassar la nit de la Festa dels morts.

E. Cantero y Hernandez

Tortosa, Octubre de 1901.

L' impost de consums

Desd' un temps en sá 's parla de la supressió del impost de consums, com s' is tractés de la cosa més sencilla del món.

S' han celebrat meetings en que hi han pres part, homens de prestigi en los partits governants, s' han fet discursos y publicat articles, sense que en altes esferes hajé produhit altre efecte, que 'l que produeix lo que no és factible de realisar.

Y aixó es lo més natural del món. L' impost de consums produeix un ingrés efectiu al Govern de 90 millions de pessetes, y com té de ferne cas lo Sagasta de tot lo que siga disminuir los ingresos, si tots los seus acompanyants de Ministeri presentan ó tractan de presentar los presupostos respectius ab aumentos de gastos? com té de ferne cas de lo que 'l poble demana si un dels capdills es l' ex-ministre Canalejas, que habentse fet home á la sombra del mateix Sagasta, si li feya la contra, no ab aqueix, ab quansevol altre asunto, podria tatxarsel de fill ingrát?

L' impost de consums, lo mateix que tots los demés impostos que avuy pesan sobre 'l poble, deuria suprimirse porque ni té ralió de esser ni es just ni llógich que 'ls articles de primera necessitat estigan subjectes á tributació, porque en la forma que 's recaudan los consums; en uns pobles serveixen de arma de discordia y en a tres, los quins tenen bons padrins, lo que no 's paga 's queda á deurer.

Pero no 'ns hi fixém ab aixó, veyém no més, que paga lo pa, lo vi, la sal, l' oli, que constitueix en l' únich aliment de la classe menesterosa, fixemse que 'l escudella de caldo que la germana de la caritat dona al malalt de 'l hospital en la malaltia ó convalecencia, paga contribució al Estat, fixemse en que, los cinch céntims ó lo que aquella escudella de caldo haurá pagat de consums, ha pogut servir pera pagar un fusell mançer dels que serveixen pera acabar bagas ó altres disturbis produhits per la impossibilitat de atendre al pago de les contribucions; fixemse en que poden servir pera 'ls despilfarros y lutosos que 'ls afortunats de la política desplegan pera enlluernar al món, y veurém quan insensat es lo poble espanyol al contemplar impasiu la manera vil y asquerosa en que s' el explota; veurém que no'n tenen del tot la culpa 'ls de allá de Madrid de que aixó sucseeixque; veurém que 'n son los principals causants aqueixos que, per tenir ascendent á les oficines provincial, y per poder emplear als seus parents y amichs, se venen al poble que 'ls ha vist néixer lo mateix que Judes vá vendrer á Crist.

Aquestos personatjes; pero més que ells mateixos, es lo poble que 's ha

afeminat lo quin té la culpa de que los consums no se suprimeixen. Si lo poble usant del seu dret tes despressi, quan es l' hora, de lo que li dinen los cacichs, de lo que li fan veurer la colla de gossos que aquets desplegan quan estém en temps de eleccions y s' imposés en la forma que 'l poble pot y deu ferho, ja ho veuriam si desapareixerian, no ja los consums, molts d' altres impostos podrian suprimirse.

Pero es clar, lo govern ho te tot agabellat. Si tracta de suprimir gastos inútils com son, per exemple 'l ministeri de Marina, que no te altra misió avuy que nombrar comandans de puesto en los ports de la península, y que costa al Estat 30 millions de pessetes, además de trobar oposició en los mateixos que si menjan la sopa boba, estém ben segurs, que ni trobariam aquí mateix, y no per falta, tal volta, de voluntat pera votar la supressió del organisme, sino per no perdre l' aureola de persona influyent, ó por ser, per no saber defensar lo vot contrari; y qui diu aquí, diu á tot l' Estat espanyol, puig que los diputats que son de oposició, los uns per que son conservadors avuy y fusionistes demá, los altres per que son republicans ó carlins, ab contades excepcions, tots deuen l' acta al favor governamental, no 'n hi ha un sol que siga capás de trencar cap llansa, no per la supressió dels consums, si que pera que 's fassin economies de organismes com l' indicat, que son per sempre mes completament inútils.

M. nel Espluga.

L' EXCURSIÓ

DELS ALUMNES D' ARQUITECTURA

Avuy retornan els alumnes de l' Escola de Barcelona. El resultat obtingut en l' excursió es pera ells y pel seu país de importancia indubtable. A més d' augmentar el caudal de coneixements y de fer prácticichs molts dels que ja tenian, ha donat l' excursió 'l convenciment de la gran y antiga valua de Catalunya en totes las épocas del art, augmentant aixís l' amor á la terra 'ls seus fills y 'l respecte motivat dels alumnes forasters.

L' excursió ha resultat un verdader curs d' Arquitectura y d' Arqueologia prácticichs. Las materias estudiadas sobre 'l natural y aclaridas pels professors y pels arquitectes y arqueólechs de las localitats recorregudas, han sigut las següents:

Arquitectura ibérica: Murallas y recinto de Tarragona, restos en els Museus de Tarragona y Tortosa.

Romana: Aqueducte de las Ferreras, recinto, restos del circo y del teatre y de casas de Tarragona y Tortosa. Objectes y fragments en els Museus de las diferents ciutats recorregudas.

Llatina: Edifici de Cent Cellas, restos en els Museus.

Visigótica y románica primitiva: Iglesias de Tarragona y Museus.

Arabe: Restos de la Catedral de Tarragona, Lleyda y Tortosa y en els Museus.

Románica de la época dels Reys catalans d' Aragó: Gran iglesia d' Agramunt, id. de Villagrassa, Catedrals de

Lleyda y Tarragona, Monastir de Poblet. Museus.

Gótica de l' época del apogeu de la Casa de Barcelona: Catedrals de Tortosa y de Manresa, iglesia y capella de la de Lleyda, sepulcres de Poblet, altars majors y capellas de las Catedrals de Tarragona y Manresa, capella del palau episcopal de Tortosa, gran convent de Bellpuig; castells de Verdú y Bellpuig y molts altres de menor importancia.

Renaixement y barroch: Convents de Santo Domingo de Manresa y de Sant Lluís de Tortosa; sepulcre; dels Cardenas de Bellpuig, altar major de Poblet y molts y molts altres monuments menors.

A més han recorregut els alumnes, edificis de nova construcció y han estudiat un número gran de robas árabes, góticas y del renaixement, joyas, mobles, retaules y llibres de la mateixa época, que constitueixen un verdader curs d' aquestas materias. Ab els noms dels monuments y Museus visitats n' hi há prou pera convencersen.

Cal donar las gracias dels resultats obtinguts á la Diputació provincial que ha donat els medis económichs pera tan laudable y civilisador objecte, y á las autoritats de tots els estaments de totes las localitats, que han acudit ab verdadera sollicitud á donar medis y facilitats d' estudi.

Els arquitectes y arqueólechs de las localitats recorregudas han fet els honors dels monuments de las sevas localitats. Els senyors Oms y Soler á Manresa, Lamolla á Lleyda, Salas á Poblet y Tarragona, Abril y Mestre y Noé á Tortosa, s' han constituit en inteligentíssims guias y conferenciants de las arts de las sevas ciutats, y els propietaris ó guardadors dels edificis, en amables servidors dels seus hostes estudiants. Un cas en donará bona mostra: el jove propietari de Cent Cellas, senyor Soler, guiant la excursió per nna dressera, se trobá que al atravesar el Fluviá, la crescuda d' aquet obligava á parar els cotxes, y els cavalls d' un d' ells, esverats, s' aturaren al mitg de la corrent; el jove propietari fou el primer en tirarse á l' aygua, vestit y tot, pera ajudar á treure el carruatge que 's trobava en mal pas.

La hospitalitat ha sigut aixís per tot: esquisida, senzilla y franca.

Els alumnes han portat un sens fi de croquis, plantas, seccions, detalls y uns 400 clixés fotogrífichs, á més de molts provas dels fotógrafos de las localitats. Probablement, quan estiga tot posat una mica en clar, els exposará la Escola d' Arquitectura.

Un aplauso á tots, y fins l' any vinent.

(De La Veu de Catalunya).

NOTICIES

En una encoratjadora alocució que nostre país, l' ilustringat Mestre de música D. Joseph Abarcat, ha dirigit á sos conciudadans, se plany de que á Tortosa, patria de 'n Felip Pedrell y altres artistes eminents, no hi haigí una important orquesta, un orfeó ó les dos coses á la vegada.

Despres d' examinar l' estat decadent de casi totes les societats recreatives de la població y la constitució

actual del Municipi, pera la subvenció d'una escola de música; considerant qu'aqueixa protecció sols se pot pendrer com á somni, crida l'atenció de tots el tortosins pera que la ajudin en sa tasca patriótica, proposant una escola de solfeig que fora planté de concertistes y cantors quin curs anyal podria durar desde darrers d'Octubre á ultims del mes de Juny. Aixó no costaria cap mena de sacrifici, ja que, ab un desinterés digne d'apaudiment, senyalá en 12 pessetes lo cost de la matricula de cada curs académich.

Extenentse, després, en altres consideracions posa de relleu la importancia d'un assumpto tan útil pera 'l pais.

L'Ajuntament podria cobejar la idea hermosa del senyor Abarcat, quins es forsos voldriam veurer coronats per l'èxit mes grandíós, ja que de portar á la práctica sa patriótica iniciativa consigniria dos coses que no deixen d'esser lo fonament d'una veritable regeneració. Aixó es, educar lo cor ab les armonies del Art y apartar á la gent jove del podrimet del vici del joch, causa principal de la ruina dels pobles que 'l sostenen.

Si 'l nostre escás valiment pot servir d'apoyo al pensament del senyor Abarcat, sense trabes de cap mena posém, desd' ara, á sa disposició tot l'espai de nostre setmanari, desde quines columnes ens honrém en enviarli nostra mes coral felicitació.

El Centre Escolar Catalanista, ha enviat la següent comunicació al doctor D. Bartomeu Robert:

«El Concell general del Centre Escolar Catalanista ha sabut ab gran satisfacció l'acte desinteressat y noble que vos realiseu al continuar desempenyant vostra càtedra ab tot y estar investit del càrrech de diputat y de no disfrutar per tal causa retribució de cap mena del Estat.

»Y desitjant correspondre degudament al senyalat favor que ab tal resolució presteu á la ciencia, quin estudi constitueix un dels objectes á que aspira aquet Centre y á la classe escolar, de la que n' es en gran part representant, va acordar en sessió celebrada 'l dia 16 del que som, fer constar en acta son més sencer y perdurable agrahiment com á prova de lo molt qu'aprecia tan loable conducta.

»Lo que temin l'honor de comunicarvos en nom del expressat Concell.

»Visquéu molts anys.
»Barcelona 22 d' octubre de 1901,
»El president, Faustí Planells.—El secretari, Joan Miró.

»Al senyor catedràtich de la Facultat de Medecina de Barcelona, doctor don Bartomeu Robert.»

A Torreblanca (provincia de Castelló) en una finca del marqués de Villores, al fer un sot pera plantar un cep, se va trobar un pot que contenia 190 monedas d' or, ab el busto de diferents Emperadors romans.

Las monedas son magnificas, están perfectament conservadas y pesan vuyt grams cada una.

S' ha publicat el número primer del *Bulleti* de la Lliga Catalanista de Gerona.

Creada aquesta fulla periódica com

á orgue de aquella nova y coraljosa entitat, els seus ideals son els exposat, en l'hermos manifest en que la Lliga Catalanista 's doná á conèixer.

Tornem l'atent saludo que 'l *Bulleti* dirigeix á la premsa y esperém d'ell una campaya profitosissima en aquestas eleccions vinentas y sempre per Catalunya.

Nostre benvolgut amich y company l'infadigable Professor D. Manel Montagut ha obert en son acreditat Col·legi de primera ensenyansa, del carrer del Seminari, una escola nocturna especial pera totes les arts industrials.

Les qualitats de serietat y suficiencia de nostre amich son tan conegudes de tothom, que no necessiten pas de les nostres recomanacions.

Creyéu que 'l públich coneixedor dels avensos de dit Col·legi sabrá agrahir lo sacrifici que en benefici de s' industrials s' imposa desd' avuy son ilustrat Director.

La comissió d'actes del Senat va aprobar lo dimats la del Excm. Sr. Bisbe d' aquesta diócesis. Lo Dr. Rocamora jurá 'l carrech lo dijous, moments abans de tancar-se la sessió.

Lo Sr. Delegat d' Hisenda ha rebut orde de prorrogar lo plasso pera 'ls que vulgan redimir-se del servey militar.

Ab motiu dels rumors d' *agitació carlista* en nostra comarca, lo Govern ha suprimit lo servey permanent en la estació telegráfica de Tortosa.

Sense comentaris.

Tota aquesta semana ha funcionat la nova màquina que está ensajant en nostres camps la Societat de San Lluís, per mitj de la qual s' obté una gran ventatja en la trituració de la remolatxa y son secament.

En nostre terme municipal hi ha molts animals atacats de la enfermetat coneguda per glossopeda.

Entre les runes de les escavacions que 's fan en la antiga iglesia de la Mercé s' han descubert dos gerretes, d' época romana perfectament conservadas, les quals han sigut depositades al Museu municipal juntamen ab altres fragments de reconeguda importancia arqueológica.

En cumpliment de lo que prescriuen los Estatuts, se convoca á la Junta general ordinaria del honorable Cos d' Adjunts, que tindrà lloch lo dilluns dia 21 d' el mes corrent, á dos quarts de deu de la vet la en la Sala del Consistori Nou de la Casa de la Ciutat, pera la presentació dels comptes del any, y elecció dels Srs. Mantenedors pera l' any vinent.

Barcelona 25 d' Octubre de 1901.—Per acort del C.—Lo Secretari, *Salvador Vilaregut*.

Ahir á la matinada rebé 'ls Santissims Sagraments nostre amich l'escultor D. Ignasi Beltrí, quina salut fa alguns mesos se troba molt decayguda.

Fem vots pera son prompe restabliment si aixis combé á la seva ánima.

Contínua en lo teatre Principal, fent les delicias del escullit públich que hi assisteix, la notable Companyia del senyor Masip, y de la que forma part la notable primera actiu D.ª Maria Coello.

Fins ara les funcions que s' han representat son totes de molt de merit y han sigut interpretades tal com l'autor les pugué concebir, pero totes son de fora de nostra terra.

¿Per que l' Empresa no fa posar en escena lo drama de Guimerá *Mar y cel*, contan, com conta, ab artistas com la senyora Cuello, senyor Macip, Torres y demés personal de la companyia?

La senyora Coello ja ha sigut aplaudida d' aquest públich en lo paper de Blanca de l' obra del senyor Guimerá, representada á n' aquesta ciutat fa alguns anys, lo qual ens prova que ab actors com el senyor Macip y demés artistes de la Companyia, podria sortir un' obra de primera.

Lo divendres á la nit va escomensar á plourer, prenent després mes forsa 'l temporal fins á l' auba. Ahir, durant tot lo dia, lo cel va estar entoldat, presentant un caracter de fredor que 's va accentuar molt mes á la vesprada.

Ahir pel matí se desposaren en nostra Santa Iglesia Catedral nostre estimat amich D. Esteve Lamotte de Grignon y la simpática senyoreta D.ª Maria de la Cinta Nicolau y Sechi, filla de nostre benvolgut amich lo rich propietari D. Cristofol Nicolau, á quina cerimonia assistiren varios amichs y parents d' abdós families.

Després del convit sortiren los nuvis esposos cap' á Valencia desd' ahont anirán á Madrid y altres capitals d' Espanya.

Els hi desitjém bon viatge y moltes felicitats en el pervindre.

ALS AGRICULTORS:

En los magatzems de D. Martí Gilabert se venen á preus sens competencia, fabes de Mahó y del pais, blat de totes classes y ordi. propis pera la sembra y d' una calitat molt excelent.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 27, Sant Vicens.—Dilluns, 28, Sant Simon.—Dimars, 29, Sant Narcis.—Dimecres, 30, Sant Claudio.—Dijous, 31, Sant Quinti.—Divendres, 1er de Novembre, ~~X~~ LA FESTA DE TOTS LOS SANTS.—Dissapte, 2, La Comemoració dels fidels difunts.

BATXILLERÍAS

ORÍGEN DE DEDICATORIAS

La costum de dedicar els autors las sevas obras literarias á un amich ó á un protector no es pas nova d' ara, si bé potser may com en els nostres temps sen ha fet tant abús, molts vegadas en evident perjudici d' aquell á qui l' obra va dedicada, el qui, per regla general no més por agrair al autor las sevas bonas intencions, qu, es de suposar que las hagi tingudas,

donchs de lo contrari l' obsequi tindria 'l caracter de tot un agravi y l' ofés estaria en el dret de demanar satisfaccions.

¡S' escriuen tantes obras dolentas!

Donchs, com deym, la costum de las dedicatorias no es moderna sino que data de la més llunyana antiguitat, segons descubrimet d' un erudit alemany, M. Tovy Kellen. Ab tot sembla que aquesta costum no's va extendre fins á la edad mitjana. Consta en una crónica de la época que una monja escriptora, enomenada Roswitha, va oferir personalment las sevas obras á Othon el Gran.

Durant la época del renaixement la moda de las dedicatorias va conseguir tot el seu desenrotllo. Els exemplars de las obras d' aquells temps ne son bono prova, donch son comptadas las produccions que no estinguin dedicadas á algún poeetés, quin nom s'acompanya de tots una requincalla de calificatius laudatoris que proven que 'l hombo no era en aquella época l' instrument mes desconegut ni molt menos.

Durant els sigles XVII y XVIII els escriptors dedcaven ab preferencia las sevas obras als sobirans. Quan l' obra valis la pena, l' autor era recompenant pel monarca ab una pensió ó al menos ab una gratificació. No ab altre objecto l'idealistas. Klopstock va dedicar al Rey Ferrán V de Dinamarca els cinch primers cants del seu poema «La Mesíada.» El poeta va ser recompensat pel sobera ab 400 talers onyals fins al acabament del poema que, no cal dir, va tardar una pila d' anys á quedar enllestit.

Sembla que 'l pais ahont hi há menos afició á dedicar llibres es Alemania, ahont tot just ara comensa d' introduir ahí aquet «visi».

Y ara que parlém dedicatorias, els uaig á comptar un cas que 'mvaren vendre per cert y qu, es una bona proba de la «sinceritat» ab que s' escriuen algunas de aquestas endressas.

Un cert autor va dedicar un tomo de versos á una persona influyent y de significació, ab la esperanza de que recomanaria 'l llibre als seus amichs y de que aquets agotarían la edició. Però al escriptor no li varen sortir els comptes, donchs la esmentada persona no sols no li vo «traballaa» l' obra, sino que, segons totas els senyals, ni la va llegir, en lo que 's va acreditar de bon gust, perque tinch entés que 'ls versos de referencia no podian anar... ni ab dedicatoria.

En viste d' aquet resultat, l' autor va jurar venjarse á la primera ocasió bue sé li va presentar al publicar una nova obra que va dedicar á la mateixa perssna y ab igual fórmula que en la anterior si bé anteposant á cada calificatiu la partícula «ex».

La endressa deya aixis:

«Al Exm. senyor don A. B. C.—Exacaudalat banquer, ex-conseqüent gome públich, ex eximi patrici y ex-exdiputat á Corts.»

Y l' autor va quedarse tan tranquil creyent haver destruit l' efecte encomiástich de la primera dedicatoria.

Un Batxiller.

MORESO

GRAN

Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' ISTIU

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al comptat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues, Pipes, Parassols, Bastons, Colls, Punys, Mitjes, Mitjons, Joguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria, Acordeons, Objectes pera regalos y tota classé d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESSES EN CARTÓ DE TOTES MIDES Y VENTALLS DE TOTES CLASSES. CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó, 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

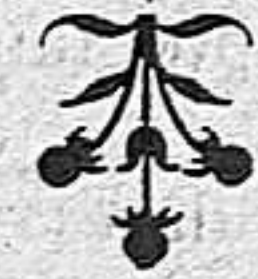
LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

← DE →

D. **Obdulio Rodriguez**

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

LA CHERTOLINA

XOCOLATE

Y
LLEGITIM

TURRÓ

DE

CHERTA

Joseph Ricart

CHERTA (Tarragona)

IMPRESMPTA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions; Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus; Estats; Rebuts; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc. Impresions ab tinta de copió.

CROMOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes classes;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Religiosa;
Recordatoris y tota classe de treballs fantasia.

Especialitat ab impresions artístiques sobre satí, papé japonés y pergami.

Vinyetes modernistes y characters gòtich del sigle xv

Varietat en clixés pera goigs y escapolaris.

Targetes visita desde una pesseta lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments; Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina. Treballs artístichs a varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANXES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons, Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blay, 34. — Tortosa